

Tinea Hungarica

Magyar Microlepidoptera hírek – Hungarian Microlepidoptera News

A Microlepidoptera.hu elektronikus verziója – Online version of Microlepidoptera.hu

HU ISSN 2062-6738

Szerkesztő – Editor:

FAZEKAS Imre, e-mail: fazekas@microlepidoptera.hu

Szerkesztőbizottság – Editorial board:

BUSCHMANN Ferenc, e-mail: busman.ferenc@gmail.com; PASTORÁLIS Gábor, e-mail: pastoralisg@gmail.com

Kiadó–Publisher: Regiograf Intézet/Regiograf Institute, Hungary

<http://www.microlepidoptera.hu> – <http://www.tinea-hungarica.gportal.hu>

Tinea Hungarica, No. 2014 (1): 1–3.

2014.10.08.

A *Coleophora mareki* Tabell & Baldizzone, 2014, *Scrobipalpula diffluella* (Frey, 1870) és *Epinotia nigristriana* Budashkin & Zlatkov, 2011 új fajok Magyarországon

Coleophora mareki Tabell & Baldizzone, 2014, *Scrobipalpula diffluella* (Frey, 1870) and *Epinotia nigristriana* Budashkin & Zlatkov, 2011 new species in Hungary (Lepidoptera: Coleophoridae, Gelechiidae, Tortricidae)

PASTORÁLIS GÁBOR

Abstract: Three micro-moth species are recorded for the first time from Hungary: *Coleophora mareki* Tabell & Baldizzone, 2014, *Scrobipalpula diffluella* (Frey, 1870) and *Epinotia nigristriana* Budashkin & Zlatkov, 2011. Data on the distribution of these species are also given.

Key words: Lepidoptera, Microlepidoptera, *Coleophora mareki*, *Scrobipalpula diffluella*, *Epinotia nigristriana*, new references, Hungary.

Author's address: Pastorális Gábor, Košická 22/39, Komárno, Slovakia, e-mail: pastoralisg@gmail.com

Bevezetés

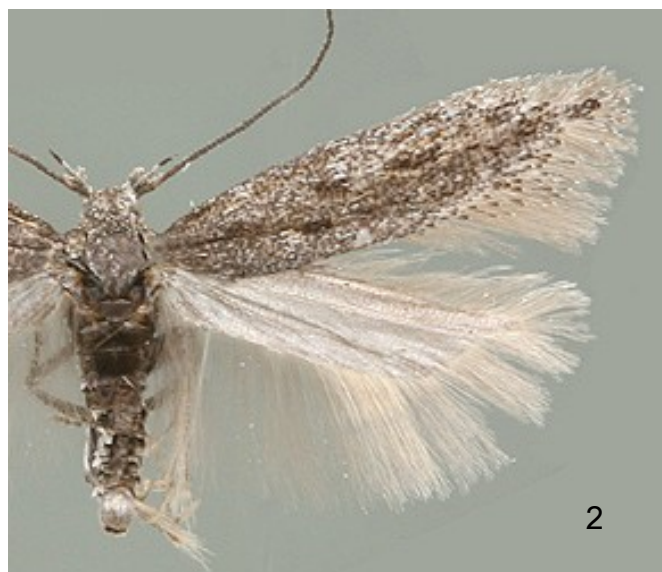
Sok külföldi intézmény, múzeum és magánszemély gyűjteményében találhatók Magyarországról származó lepkepéldányok, és néha az új kutatási eredmények közlése keretén belül ezek publikálásra is kerülnek. Az utóbbi időszakban három, a magyar faunában új faj is tudomásunkra jutott, érdekes módomban mindhárom cseh lepkészkollégák jóvoltából. Jelen írásomban röviden ismertetem a címben jelzett három faj taxonómiai és faunisztikai adatait.

Új fajok a magyar faunában

Coleophora mareki Tabell & Baldizzone, 2014 (Coleophoridae)

Az ebben az évben leírt fajt (Tabell & Baldizzone 2014) a cseh Jaroslav Marek-ről nevezték el, aki a Coleopho-

ridae család kutatóinak egyik ismert európai képviselője. A fajt a *Coleophora serpylletorum* fajcsoportból önállósították, 16,5-19 mm szárny fesztávolságával a csoport legnagyobb faja. A faj részletes leírása a SHILAP spanyol folyóiratban jelent meg. Elterjedt déli faj, mely Iraktól Törökországon keresztül Dél-Európa szerte (Görögország, Balkán-félsziget, Macedónia, Horvátország, Olaszország, Szardínia) előfordul. Közép-Európában egyelőre Csehországban, Ausztriában és Magyarországon gyűjtötték. A magyar példányok egyben paratypusok is: – Hung. Centr., Isaszeg, 7.VII.1951, 1♂, (PG Bldz 6724), Dr. Issekutz leg., coll. Baldizzone; Kecskemét, 20 km E near Kerek-egyháza village, 18.VII.2006, 1♂ (GP 4136 JT, DNA sample MM16295), T. Nuppenon leg.; 13.VI.2007, 2♂; 17.VI.2007, 1♀, all in coll. T. & K. Nuppenon. Javasolt magyar neve: Marek zsákosmolya

1. ábra. *Coleophora mareki*, imágó, paratípus (fotó: Tabell J.)

Fig. 1. *Coleophora mareki*, adult, paratype (photo: Tabell J.)

2. ábra. *Scrobipalpula diffluella*, imágó (fotó: Bryner R.)

Fig. 2. *Scrobipalpula diffluella*, adult (photo: Bryner R.)

3. ábra. *Epinotia nigristriana*, imágó (fotó: Budashkin Y.)

Fig. 3. *Epinotia nigristriana*, adult (photo: Budashkin Y.)

Scrobipalpula diffluella (Frey, 1870) (Gelechiidae)

Sokáig csak a *Sc. psilella* egyik formájának tartották (lásd pl. Povolný 2000, 2002), s csak az utóbbi évek vizsgálatai igazolták faji önállóságát. A kutatások közben az is kiderült, hogy az Elsner et al. (1999) kötetben közöltekkel szemben – miszerint a *diffluella* „Arктоalpine Art” – az elterjedése sokkal szélesebb, s az utóbbi időben több alacsonyabb fekvésű területen is megtalálták. Például előkerült Szlovákiában is, 6 km északra Rév-Komáromtól, Marcelová község mellett, ahol közösen gyűjtöttük Zdenko Tokár-al; a példány publikálása folyamatban van. Magyarországi jelenlétét csak Povolný (2000) jelzi egy példány alapján: Bükk hegység, 18. VI. 1950. leg. Gozmány. Sajnos eddig nem sikerült kideríteni, hol van a példány elhelyezve. A Magyar Természettudományi Múzeum Állattárából eddig nem került elő, valószínűleg Povolný-nál maradt.

Javasolt magyar neve: homályos sarlósmoly.

Epinotia nigristriana Budashkin & Zlatkov, 2011 (Tortricidae)

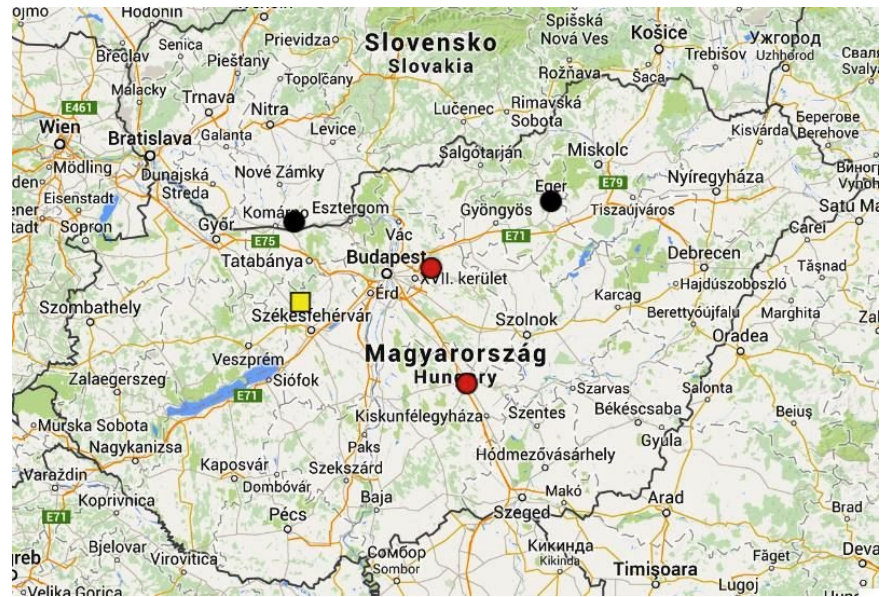
A közelmúltban, bulgáriai példányok alapján leírt faj. Magyarországi előfordulását cseh lepkészek jelezték (Šumpich & Skyva 2014), bár elírás folytán az eredeti elnevezéstől (Budashkin & Zlatkov 2011) eltérően „nigrostriana” néven. Csákberény mellett sikerült egy példányt begyűjteni: 1♂, Csákberény, 10. X. 2010., Feik leg., Šumpich det., coll. Skyva. Figyelemre méltó, hogy mint a bolgár típuspéldányok, úgy a csákberényi példány is október 10-e után lett begyűjtve. A hernyó tápnövénye és bionómiája még ismeretlen. Javasolt magyar neve: sötétékes tükrösmoly.

Megjegyzés: A fent említett három faj besorolása a Magyarországon előforduló molylepkéfajok jegyzékébe (Pastorális 2012) a következő: a *Coleophora mareki* a *C. chamaedriella* alá, a *Scrobipalpula diffluella* a *S. psilella* alá és az *Epinotia nigristriana* az *E. nisella* alá sorolandó be.

4. ábra. A lelőhelyek elhelyezkedése

- *Coleophora mareki*,
- *Scrobipalpula diffluella*,
- *Epinotia nigristriana*

Fig. 4. Localities of the species

Köszönet: Köszönetet mondok Buschmann Ferencnek (Jász Múzeum, Jászberény) a kéziratához fűzött megjegyzéseiért valamint Fazekas Imrének (Regiograf Intézet, Komló) a nyelvi korrektúráért továbbá a cikk szerkesztéséért és megjelentetéséért.

Irodalom – References

- Budashkin Y. I. & Zlatkov B. 2011: A new species of *Epinotia* Hübner, 1825 („1826”) from south-western Bulgaria (Tortricidae: Olethreutinae). – *Nota lepidopterologica* 34 (1): 33–37.
- Elsner G., Huemer P. & Tokár Z. 1999: Die Palpenmotten (Lepidoptera: Gelechiidae) Mittel-europas. Bestimmung – Verbreitung – Flugstandort. – František Slamka, Bratislava, 208 p.
- Pastorális G. 2012: A Magyarországon előforduló molylepkefajok jegyzéke, 2012. A checklist of the Microlepidoptera occurring in Hungary, 2012 (Lepidoptera, Microlepidoptera). – *Microlepidoptera.hu* 5: 51–146.
- Povolný D. 2000: Towards the interpretation of the Palaearctic taxa of the *Scrobipalpula psilella* (Herrich-Schäffer, 1854) – complex (Lepidoptera, Gelechiidae, Gnorimoschemini). – *Acta universitatis agriculturae et silviculturae Mendelianae Brunensis* (Brno), 2000, XLVIII, 4: 71–89.
- Povolný D. 2002: Iconographia tribus *Gnorimoschemini* (Lepidoptera, Gelechiidae) Regionis Palaearcticae. František Slamka, Bratislava, 349 p.
- Šumpich J. & Skyva J. 2014: Faunistic records of new and poorly known Microlepidoptera (Insecta) from Europe. – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*, 116: 5–12.
- Tabell J. & Baldizzone G. 2014: *Coleophora mareki* Tabell & Baldizzone, sp. n., a new coleophorid moth of the *serpylletorum* species-group (Lepidoptera: Coleophoridae). – *SHILAP Revista de lepidopterologia*, 42(167): 399–408.